Energiateollisuus ry:n suosittelemat

# LIITTYMISEHDOT

# LE 2026

Energiavirasto on vahvistanut alla olevat liittymisehdot verkonhaltijan käytettäväksi 1.12.2026

**1. Liittymisehtojen soveltaminen**

1.1 Nämä *liittymisehdot (LE 2026)* liitetään liittymissopimukseen, joka koskee sähkönkäyttöpaikan tai sähköntuotantopaikan liittymistä nimellisjännitteeltään enintään 36 kilovoltin sähkönjakeluverkkoon sekä liittymän sähkönkäyttö- ja sähköntuotantomahdollisuuden ylläpitoa.
1.2 Jakeluverkonhaltija voi soveltaa näitä ehtoja myös liittymissopimukseen, joka koskee sähkönkäyttöpaikan tai sähköntuotantopaikan liittymistä nimellisjännitteeltään yli 36 kilovoltin sähkönjakeluverkkoon sekä liittymän sähkönkäyttö- ja sähköntuotantomahdollisuuden ylläpitoa, mikäli tästä on sovittu liittymissopimuksessa.
1.3 Näistä ehdoista jakeluverkonhaltija ja liittyjä voivat sopia toisin, jollei jäljempänä muuta määrätä. Kuitenkin liittyjän ollessa kuluttaja, näiden ehtojen määräyksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

**2. Määritelmät**

2.1 *Jakeluverkko* on sähköverkko, jonka nimellisjännite on pienempi kuin 110 kilovolttia.
2.2 *Jakeluverkonhaltija (verkonhaltija)* on yhteisö tai laitos, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.
2.3 *Liittyjä* on jakeluverkonhaltijan kanssa *liittymissopimuksen* tekevä *sähkönkäyttöpaikan* tai *sähköntuotantopaikan*, esimerkiksi kiinteistön, rakennuksen, sähkövaraston tai sähköntuotantolaitteiston, omistaja tai haltija tai kiinteistönhaltija, jonka liittymään on kytketty kolmannen osapuolen sähkönkäyttöpaikkoja tai sähköntuotantolaitteistoja.
2.4 *Liittymissopimuksella* liittyjä ja jakeluverkonhaltija sopivat liittyjän sähköverkon tai sähkölaitteiston sekä verkonhaltijan sähköverkon välisestä sähkönjakeluyhteydestä, liittymispisteestä, liittymän koosta ja liittymismaksusta.
2.5 Liittymissopimus voidaan tehdä myös sähkömarkkinalain mukaisena *joustavana liittymissopimuksena,* mikäli sähkömarkkinalain mukaiset edellytykset täyttyvät. Tällöin liittymissopimuksessa sovitaan kohdassa 2.4 mainittujen asioiden lisäksi rajoituksista liittymispisteen taatulle teholle taikka verkonhaltijan toteuttamasta liittymän sähkönkäytön tai sähkönsyötön ohjaamisesta. Lisäksi joustavassa liittymissopimuksessa on mainittava enimmäisarvot kiinteälle sähkön syötölle sähköverkkoon ja sähköverkosta otolle sekä joustavasta lisäsyötön ja -oton kapasiteetista, joustavan liittymissopimuksen voimassaoloaika ja koko pyydetyn kiinteän kapasiteetin liitännän myöntämiselle ennakoitu päivämäärä.
2.6 *Määräaikainen liittymissopimus* on tilapäistä sähköntarvetta varten tehtävä määräaikainen liittymissopimus. Tilapäinen sähköntarve voi koskea esimerkiksi rakennustyömaata tai muuta lyhytaikaista kertaluonteista tapahtumaa.
2.7 *Sopijapuolilla* tarkoitetaan näissä ehdoissa jakeluverkonhaltijaa ja liittyjää.
2.8 *Liittymällä* tarkoitetaan liittyjän oikeutta liittymissopimuksessa yksilöidyssä paikassa liittyä jakeluverkkoon sekä sopijapuolten sähkölaitteistojen välistä rajapintaa.

2.9 *Liittymän koko* sähkönkulutuksen ja -tuotannon (suurin mahdollinen verkonhaltijan verkosta otettava ja verkonhaltijan verkkoon syötettävä teho) osalta määritellään liittymissopimuksessa sovittavan nimellisvirran (sulakekoko) tai liittymistehon mukaan.
2.10 *Liittymisjohto* on näissä ehdoissa sähköjohdon ja muiden sähköverkkoon liittämiseen tarvittavien sähkölaitteiden ja -laitteistojen muodostama yhteinen kokonaisuus, jolla liitetään sähköverkkoon liittyjän sähkönkäyttökohde, voimalaitoskokonaisuus taikka yksi tai useampi toisiinsa kytketty sähkövarasto.
2.11 *Liittymispiste* on jakeluverkon ja liittyjän sähkölaitteistojen välinen kohta (omistusraja), jollei toisin ole sovittu. Liittymispiste määritellään liittymissopimuksessa.
2.12 *Liittymismaksu* on maksu, jonka suorittamalla liittyjä saa liittymissopimukseen perustuvat oikeudet.
2.13 *Lisäliittymismaksulla* tarkoitetaan näissä ehdoissa maksua, joka peritään liittymän koon suurentamisen perusteella.
2.14 Sähkönkäyttäjä (*käyttäjä*) on henkilö tai yhteisö, joka ostaa sähköä ja sen jakelun tarvitseman verkkopalvelun pääasiassa omaan käyttöönsä. Käyttäjänä voi olla myös liittyjä, joka hankkii sähköä liittymissopimuksensa mukaisen liittymispisteen kautta muiden käytettäväksi.
2.15 Sähköntuottaja (*tuottaja)* on henkilö tai yhteisö, jonka sähköntuotantolaitteisto toimii rinnan jakeluverkon kanssa niin, että tuotettu sähkö voidaan syöttää osin tai kokonaan jakeluverkkoon.
2.16 Sähkönmyyjällä (*myyjä*) tarkoitetaan henkilöä, yhteisöä tai laitosta, joka myy sähköä.
2.17 *Järjestelmävastaavalla* tarkoitetaan kantaverkonhaltijaa, jonka sähkömarkkinaviranomainen on asettanut järjestelmävastuuseen.
2.18 Käyttäjää, joka on luonnollinen henkilö ja joka liittymänsä kautta hankkii sähköä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten, kutsutaan näissä ehdoissa *kuluttajaksi*. Näissä ehdoissa *kuluttajaksi* kutsutaan myös tuottajaa, joka on luonnollinen henkilö ja joka liittymäänsä liitetyllä sähköntuotantolaitteistolla tuottaa sähköä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.
2.19 *Sähkölaitteella* tarkoitetaan sähköä toimiakseen tarvitsevaa tai sähkön tuottamiseen, siirtoon taikka mittaamiseen tarkoitettua valmista laitetta, asennustarviketta, markkinoilla saataville yhtenä toiminnallisena yksikkönä asetettua laitteiden yhdistelmää ja komponenttia tai osakokoonpanoa, joka on tarkoitettu laitteen loppukäyttäjän asennettavaksi laitteeseen.
2.20 *Sähkölaitteistolla* tarkoitetaan kiinteää asennusta tai muuta vastaavaa sähkölaitteista ja mahdollisesti muista laitteista, tarvikkeista ja rakenteista koostuvaa toiminnallista kokonaisuutta mukaan lukien *sähköntuotantolaitteistot*, joilla voidaan tuottaa sähköä ja jotka toimivat rinnan jakeluverkon kanssa sekä *sähkövarastot*.

**3. Liittymissopimuksen tekeminen**
3.1 Liittymissopimus tehdään sopijapuolten välillä toistaiseksi.
3.2 Samaa sähkölaitteistoa ei voi syöttää useammalla kuin yhdellä liittymällä samanaikaisesti eikä vuorotellen, ellei asiasta ole erikseen toisin sovittu.
3.3 Määräaikainen liittymissopimus voidaan tehdä, kun sähkönkäytölle tai sähköntuotannolle on määräaikainen ja kertaluonteinen tarve. Määräaikainen liittymissopimus tehdään määräaikaiseksi, korkeintaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Jos tilapäisen sähkönkäytön kesto on liittymissopimusta tehtäessä tiedossa, voidaan sopia enintään viiden vuoden voimassaoloajasta.
3.4 Liittymissopimus ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset tehdään kirjallisesti. Sopimuksesta jää pysyvä jälkikäteen toisinnettavissa oleva kappale molemmille sopijapuolille.
3.5 Määräaikainen liittymissopimus voidaan muun kuin kuluttajan kanssa tehdä myös suullisesti, jollei jompikumpi sopijapuolista vaadi kirjallista muotoa. Jakeluverkonhaltija voi osoittaa erikseen määräaikaisen liittymissopimuksen mukaisille sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikoille sovellettavat verkkopalvelutuotteet.

3.6 Liittyjä vastaa liittymään mahdollisesti kytkettyjen kolmansien osapuolten sähköntuotantolaitteistoista ja sähkölaitteistoista.
3.7 Liittymissopimus muodostuu yksilöllisesti sovituista sopimusehdoista ja näistä liittymisehdoista. Sopimusta tulkittaessa otetaan asiakirjat huomioon seuraavassa järjestyksessä:

1) yksilölliset sopimusehdot ja
2) liittymisehdot (nämä ehdot).

3.8 Liittymissopimukseen tulee liittää linkki näiden ehtojen tallennettavissa olevaan versioon. Nämä ehdot tulee liittyjän pyynnöstä sopimusta tehtäessä lähettää liittyjälle veloituksetta kirjallisesti.
3.9 Liittymissopimusta koskevat laskut lähetetään liittyjän ilmoittamaan laskutusosoitteeseen. Liittyjän tulee ilmoittaa jakeluverkonhaltijalle laskutusosoitteessaan ja muissa yhteystiedoissaan tapahtuneet muutokset.

**4. Liittymismaksu**

4.1 Jakeluverkonhaltija perii liittyjältä julkaisemansa voimassa olevan hinnaston ja liittymismaksuperiaatteiden mukaisen liittymismaksun. Liittymismaksun suuruus määritellään liittymissopimuksessa. Liittymissopimuksessa tulee mainita, palautetaanko liittymismaksu tai osa siitä sopimuksen päättyessä.
4.2 Liittymismaksu on liittymäkohtainen.
4.3 Sähkönjakelutarpeen (esim. sähkönkäytön tai -tuotannon) muuttuessa liittymissopimuksessa määriteltyä liittymän kokoa voidaan muuttaa. Jakeluverkonhaltija perii liittyjältä liittymän pienentämisestä, suurentamisesta ja rakennemuutoksista aiheutuvat kustannukset, siten kuin ne on julkaistu ja määritelty verkonhaltijan liittymismaksuperiaatteissa.
4.4 Liittymän koon muuttamisesta tehdään uusi liittymissopimus tai erillinen sopimus, johon sovelletaan liittymisehtoja.

4.4.1 Verkonhaltijalla on lisäksi oikeus pienentää sovittua liittymän kokoa vastaamaan liittyjän todellista sähkönjakelutarvetta, jos verkonhaltija voi osoittaa, että liittymän tosiasiallinen käyttö poikkeaa vähintään 12 kuukauden ajanjaksolla olennaisesti sovitusta eikä liittyjä ole osoittanut poikkeamiselle perusteltua syytä verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa, vähintään yhden kuukauden määräajassa. Ellei liittyjä ole osoittanut poikkeamiselle perusteltua syytä, verkonhaltija lähettää liittyjälle kohdan 10.6 mukaisesti ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien liittymän koko muuttuu ja mikä on muutoksen peruste. Muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä. Liittyjän ollessa kuluttaja, verkonhaltijalla ei kuitenkaan ole tässä kohdassa mainittua oikeutta.
4.4.2 Mikäli liittymissopimus on tehty ennen kuin verkonhaltija on ottanut nämä liittymisehdot (LE 2026) käyttöönsä ja verkonhaltija on pienentänyt liittymän kokoa kohdan 4.4.1 mukaisesti, liittyjällä on oikeus liittyjän todellisen sähkönjakelutarpeen kasvaessa 36 kuukauden ajan liittymän ensimmäisestä pienentämisestä suurentaa liittymän koko liittymän pienentämistä edeltäneeseen kokoon ilman lisäliittymismaksua.

**5. Liittymän ylläpito**

5.1 Jos liittyjä haluaa pitää liittymissopimuksen voimassa, vaikkei sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan verkkopalvelua koskevaa sopimusta (sähköverkko- tai sähköntoimitussopimus) olekaan voimassa, hänen on korvattava jakeluverkonhaltijalle liittymän ylläpidosta aiheutuvat verkonhaltijan julkaiseman ja Energiavirastolle ilmoittaman voimassa olevan hinnaston mukaiset kustannukset erillisen sopimuksen perusteella.
5.2 Laiminlyömällä liittymän ylläpitoa koskevan sopimuksen tekemisen, liittyjä rikkoo olennaisesti sopimusvelvoitettaan. Sama koskee mainitun sopimuksen mukaisten maksujen olennaista laiminlyöntiä.

5.3 Ylläpitosopimuksessa tai siihen liitettävissä soveltuvissa sopimusehdoissa on mainittava muun ohessa maksun suuruudesta sekä niistä perusteista, joiden mukaan maksun suuruutta voidaan muuttaa sopimuksen voimassaoloaikana.

**6. Liittäminen**

6.1 Jakeluverkonhaltija kytkee liittyjän sähkölaitteistot verkkoonsa, kun liittymissopimus on voimassa ja liittyjä on maksanut liittymismaksun tai sovitun osan siitä ja ilmoittanut jakeluverkonhaltijalle, että liittymä voidaan kytkeä. Liittyjä vastaa siitä, että liittyjän sähkölaitteistot täyttävät jakeluverkonhaltijan julkaisemat liittämistä koskevat tekniset vaatimukset, järjestelmävastaavan mahdollisesti asettamat järjestelmätekniset vaatimukset sekä sähköturvallisuusviranomaisen asettamat standardit. Liittyjän tulee esittää jakeluverkonhaltijalle selvitys siitä, että sähköntuotantolaitteisto on sellaisessa kunnossa, että yhteen kytkemisestä ei aiheudu vaaraa tai häiriötä ja että se täyttää jakeluverkonhaltijan asettamat tekniset vaatimukset sekä järjestelmävastaavan asettamat järjestelmätekniset vaatimukset. Liittyjän ollessa kuluttaja, jakeluverkonhaltijan asettamat tekniset vaatimukset tulee toimittaa pyynnöstä liittyjälle. Liittyjän tulee esittää sähkölaitteistoa koskeva asianmukainen tarkastuspöytäkirja jakeluverkonhaltijan sitä vaatiessa.

6.2 Mikäli on sovittu joustavasta liittymissopimuksesta, liittyjän on asennettava liittymään luotettavaksi todettu tehonohjausjärjestelmä. Verkonhaltija voi vaatia liittyjältä tehonohjausjärjestelmän testausta. Liittyjän on korvattava tehonohjausjärjestelmä uudella, mikäli tehonohjausjärjestelmä ikääntyy tai vioittuu.

6.3 Liittyjä ja jakeluverkonhaltija sopivat sähkönjakelua varten tarvittavien jakeluverkonhaltijan käyttöön tulevien sähkölaitteistojen ja -johtojen sijoittamisesta ja rakentamisesta liittyjän omistamiin tai hallitsemiin tiloihin ja maa- ja vesialueille. Tässä yhteydessä sovitaan myös sähkölaitteistojen ja -johtojen omistuksesta ja käyttöoikeudesta, mittauskalustosta, pääsystä liittyjän tiloihin, mahdollisesta kauko-ohjauksesta, vastuurajoista sekä laitteistojen ja johtojen huollosta, suojauksesta ja tarkastuksesta. Nämä sähkölaitteistot ja -johdot sijoitetaan niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta haittaa. Tilojen ja alueiden käyttöoikeudesta ei makseta korvausta, ellei siitä toisin sovita.

6.4 Liittyjä ja jakeluverkonhaltija sopivat muiden kuin kohdassa 6.3 tarkoitettujen (eli muiden kuin yksin liittyjää palvelevien) johtojen ja laitteiden sijoittamisesta liittyjän omistamalle tai hallitsemalle alueelle. Mikäli johtojen ja laitteiden sijoittamisesta ei päästä yksimielisyyteen, asia ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain soveltuvien säännösten mukaisesti.

6.5 Jos sopijapuolen tietoon tulee ennen liittämistä kolmanteen tahoon liittyvä seikka, jota se ei ole voinut kohtuudella ennakoida ja joka estää liittämisen sovittuna ajankohtana, tästä on ilmoitettava välittömästi toiselle sopijapuolelle liittämisajankohdan yhdessä tehtävää tarkistamista varten. Tällaiset seikat voivat koskea mm. sitä, ettei maanomistaja tai viranomainen myönnä johdon, jakelumuuntajan tai muun tarpeellisen laitteen rakentamisessa tarpeellista maankäyttöä tai tien käyttöä koskevaa lupaa, komponenttien saatavuutta koskevaa rajoitetta tai sitä, että sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan sähkölaitteiston rakentaminen tai lupien hankinta viivästyy taikka liittymispyynnön ajoittumista sellaiseen ajankohtaan, mikä edellyttäisi talviaikaista ja korkeakustanteista rakentamista.

**7. Liittymän kytkemisen viivästys**

7.1 Liittymä kytketään (liitetään) jakeluverkkoon yksilöllisesti sovittujen ja näissä ehdoissa mainittujen edellytysten täytyttyä osapuolten välillä sovittuun liittymissopimuksessa määriteltyyn ajankohtaan mennessä. Liittämisajankohdan muuttamisesta (esimerkiksi liittyjän rakennustyön aikataulumuutosten takia) tulee sopia toisen sopijapuolen kanssa hyvissä ajoin.

7.2 Liittyjän oikeus pidättää liittymismaksu

7.2.1 Jos liittymää ei ole kytketty jakeluverkonhaltijan viivästyksen vuoksi silloin, kun liittymismaksu tai osa siitä erääntyy maksettavaksi, liittyjällä on oikeus pidättyä maksusta, kunnes liittymä on rakennettu valmiiksi, viivästyksen aiheuttanut este on poistunut ja kytkentä on tosiasiallisesti mahdollista. Jakeluverkonhaltijalla ei ole velvollisuutta kytkeä liittymää, ennen kuin liittymismaksua koskevat erääntyneet saatavat on suoritettu.

7.2.2 Liittymän kytkemisen jälkeen liittyjällä on oikeus pidättyä maksamasta sellaista osaa maksusta, joka on tarpeen viivästykseen perustuvan korvausvaatimuksen vakuudeksi.

7.3 Vakiokorvaus

7.3.1 Jos liittymän kytkeminen viivästyy, liittyjällä on oikeus vakiokorvaukseen. Oikeutta vakiokorvaukseen ei ole, jos liittymää ei voida kytkeä liittyjän puolella olevasta syystä tai muuten 7.4.1 tai 7.4.2 kohdissa tarkoitetun esteen takia.

7.3.2 Vakiokorvauksen määrä on kahden ensimmäisen viivästysviikon aikana kultakin alkaneelta viivästysviikolta 5 prosenttia liittymismaksusta ja tämän jälkeen kultakin alkaneelta viivästysviikolta 10 prosenttia liittymismaksusta. Vakiokorvausta laskettaessa käytetään perusteena niitä maksuja, joita jakeluverkonhaltija julkaisemansa liittymismaksuhinnaston mukaan perii liittymisestä ilman erityisolosuhteista johtuvia korotuksia eli ns. perusliittymismaksua (kyseisen liittymispisteen vyöhykkeen mukainen maksu tai vyöhykkeettömällä alueella uloimman vyöhykkeen mukainen maksu). Liittymissopimuksesta tulee käydä ilmi se liittymismaksun osuus, jonka perusteella vakiokorvaus viivästyksestä maksetaan.

7.3.3 Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 30 prosenttia edellisen kohdan mukaisesta perusliittymismaksusta, kuitenkin enintään 3000 euroa. Liittyjällä on edellisten kohtien estämättä kuitenkin oikeus saada vahingostaan kohdan 7.4 ja sen alakohtien nojalla vakiokorvauksen ylittävä korvaus.

7.4 Vahingonkorvaus

7.4.1 Liittyjällä on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii viivästyksen vuoksi, jollei jakeluverkonhaltija osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa. Tällaisia vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevia esteitä ovat esimerkiksi maankäyttölupaa tai muuta erityislupaa koskevan viranomaisprosessin kesto, komponenttien saatavuutta koskeva rajoite ja liityntäpyynnön rajoittuminen sellaiseen ajankohtaan, mikä edellyttäisi talviaikaista ja korkeakustanteista liittymän rakentamista. Vahingonkorvauksessa otetaan sitä vähentävänä tekijänä huomioon mahdollisesti maksettavat tai maksetut vakiokorvaukset.

7.4.2 Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota jakeluverkonhaltija on käyttänyt apunaan sopimuksen täyttämisessä (kuten urakoitsijaa), jakeluverkonhaltija vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudestaan vain, jos myös mainittu henkilö olisi edellisen kohdan mukaan vapaa vastuusta.

7.4.3 Liittyjällä on oikeus saada korvaus välillisestä vahingosta vakiokorvauksen lisäksi vain, jos viivästys aiheutuu jakeluverkonhaltijan puolella olevasta huolimattomuudesta. Jos liittyjä ei ole kuluttaja eikä muuta ole sopijapuolten välillä sovittu, on jakeluverkonhaltijan vahingonkorvauksen enimmäismäärä aiheutuneiden välillisten vahinkojen osalta puolen liittymismaksun suuruinen. Jos jakeluverkonhaltija on syyllistynyt tahallisuuteen tai törkeään huolimattomuuteen, vahingonkorvauksen enimmäismäärän rajoitusta ei sovelleta.

7.4.4 Välillisenä vahinkona pidetään:

1) ansionmenetystä, joka liittyjälle aiheutuu viivästyksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
3) sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa; ja
4) muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.

7.4.5 Jos liittyjä ilmoittaa puolellaan olevasta viivästyksestä niin myöhään, että jakeluverkonhaltija on jo ehtinyt aloittaa liittämiseen liittyvät työt, liittyjä korvaa jakeluverkonhaltijan selvityksen perusteella viivästyksen vuoksi tarpeellisista toimenpiteistä sekä hyödyttömiksi käyneistä tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuneet verkonhaltijan julkaiseman ja Energiavirastolle ilmoittaman voimassa olevan hinnaston mukaiset kustannukset.

**8. Liittymän toimintavarmuus, käyttö ja kunnossapito**

8.1 Sopijapuolet ovat velvollisia pitämään vastuullaan olevat sähkölaitteistot sähköturvallisuuslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämässä kunnossa. Liittyjä vastaa kaikista liittymän sähköasennuksista ja sähkölaitteistoista, jotka sijaitsevat liittymispisteen liittyjän puolella. Liittyjä on lisäksi velvollinen noudattamaan muita lainsäädännössä, viranomaismääräyksissä, järjestelmävastaavan asettamissa järjestelmäteknisissä vaatimuksissa ja liittymissopimuksessa mahdollisesti sähkölaitteistoille sekä niiden rakenteelle, rakentamiselle ja käytölle asetettuja vaatimuksia ja ohjeita.

8.2 Liittyjällä on velvollisuus rajoittaa verkonhaltijan edellyttämällä tavalla joustavassa liittymissopimuksessa sovittua joustavan lisäsyötön ja -oton kapasiteettia, mikäli liittyjän tehonohjausjärjestelmä ei toimi sovitusti tai liittyjä muutoin laiminlyö joustavan liittymissopimuksen ehtoja.

8.3 Jos liittyjä on ilmoittanut jakeluverkonhaltijalle havaitsemastaan viasta tai häiriöstä, joka kuuluu jakeluverkonhaltijan korjausvelvollisuuden piiriin, jakeluverkonhaltijan on ilmoituksesta tiedon saatuaan ryhdyttävä viipymättä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Jollei ilmoitettu vika tai häiriö kuulu jakeluverkonhaltijan korjausvelvollisuuden piiriin, jakeluverkonhaltija ilmoittaa käsityksensä vastuutahosta.

8.4 Jos jakeluverkonhaltija on ilmoittanut liittyjälle havaitsemastaan viasta tai häiriöstä, joka kuuluu liittyjän korjausvelvollisuuden piiriin, liittyjän on ilmoituksesta tiedon saatuaan ryhdyttävä viipymättä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Jollei jakeluverkonhaltijan ilmoittama vika tai häiriö kuulu liittyjän korjausvelvollisuuden piiriin, liittyjä ilmoittaa käsityksensä vastuutahosta.

8.5 Sähkönkäyttöpaikan sähkönkäyttö tai -tuotanto ei saa ylittää verkkosopimuksessa tai liittymissopimuksessa määriteltyä maksimivirtaa (sulakekoko) tai sovittua maksimitehoa.

8.6 Jakeluverkonhaltijalla on oikeus päästä liittyjän tiloissa olevalle mittarille. Voidakseen korjata viat, lukea mittari ja tuottaa mahdollisimman häiriöttömiä verkkopalveluja, jakeluverkonhaltijan tulee päästä sähkölaitteistoilleen. Sama koskee pääsyä liittyjän omistamalle sähkölaitteistolle, jonka avulla voidaan muuttaa jakeluverkon kytkentätilannetta, sekä liittyjän omistamalle sähköntuotantolaitteiston erotuskytkimelle. Jos jakeluverkonhaltijan hallinnassa olevaa sähkölaitteistoa on liittyjän tiloissa tai alueella, liittyjän on järjestettävä jakeluverkonhaltijalle sopijapuolten hyväksymällä tavalla korvauksetta viivytyksetön pääsy mm. huolto-, tarkistus-, vianselvitys- tai korjaustöitä varten sähkölaitteiston luo vuorokaudenajasta riippumatta.

8.7 Liittyjä sallii jakeluverkonhaltijan mittaustietojen siirtämiseksi tai muiden verkkotoimintaan perustuvien tiedonsiirtotarpeiden välittämiseksi tarpeellisen tiedonsiirron. Tällainen tiedonsiirto ei saa aiheuttaa kustannuksia eikä häiriötä liittyjälle. Liittyjä ei myöskään saa myöhemmillä toimenpiteillään häiritä tai vaarantaa tämän kohdan mukaista aiemmin aloitettua verkonhaltijan tiedonsiirtoa.

8.8 Sopijapuoli voi käyttää toisen sopijapuolen sähköverkkoa muuhun kuin 8.7 kohdan mukaiseen tiedonsiirtoon, jos tästä on eri sopimuksin sovittu. Tällainen käyttö tai liittyjän omassa verkossa tapahtuva tiedonsiirto ei saa aiheuttaa häiriötä muille käyttäjille eikä toiselle sopijapuolelle.

**9. Sopimuksen siirto**

9.1 Jakeluverkonhaltija voi siirtää liittymissopimuksen toiselle jakeluverkonhaltijalle. Liittymissopimuksen ehtoja ei voida siirron yhteydessä muuttaa. Uuden jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava siirrosta liittyjälle kirjallisesti mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa siirrosta.
9.2 Liittyjä voi siirtää liittymissopimuksen uudelle sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan omistajalle, haltijalle tai näihin rinnastuvalle. Jakeluverkonhaltija ei ole velvollinen siirtämään liittymissopimusta, jos jakeluverkonhaltijalla on siirtäjältä kyseessä olevaa sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikkaa koskevaan liittymissopimukseen, sähköntoimitussopimukseen tai sähköverkkosopimukseen perustuvia saatavia, ellei uusi liittyjä ota niitä nimenomaisesti vastattavakseen. Siirto on jakeluverkonhaltijaa sitova, kun siirrosta on sovittu jälkikäteen todennettavalla pysyvällä tavalla ja jakeluverkonhaltija on hyväksynyt edellä mainittujen saatavien sekä muiden liittymissopimukseen sisältyvien velvoitteiden siirron. Siirronsaajaan sovelletaan näiden ehtojen liittyjää koskevia määräyksiä.
9.3 Liittymissopimus ei siirry kiinteistön luovutuksen yhteydessä kiinteistön uudelle omistajalle tai haltijalle, mikäli siirrosta ei ole mainittu kiinteistön luovutuskirjassa taikka siirrosta ei voida katsoa, että olisi sovittu muutoin.
9.4 Liittymissopimusta ei voida siirtää toiseen liittymään.

**10. Sopimusehtojen muuttaminen**

10.1 Sopijapuolet voivat yhdessä sopia yksilöllisen liittymissopimuksen muuttamisesta. Muutoksen muodosta katso kohdat 3.4 ja 3.7. Tämän luvun jäljempänä olevien kohtien nojalla ei voida muuttaa liittymismaksun määrää liittyjän vahingoksi.
10.2 Jakeluverkonhaltijalla on oikeus muuttaa sopimusehtoja, jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen tai viranomaisen päätökseen, jota jakeluverkonhaltija ei ole voinut ottaa lukuun liittymissopimusta tehtäessä.
10.3 Jakeluverkonhaltija voi muuttaa sopimusehtoja myös sellaisen lainsäädännön muutoksen tai viranomaisen päätöksen perusteella, joka on ollut sopimusta tehtäessä tiedossa, edellyttäen, ettei muutos olennaisesti muuta liittymissopimuksen sisältöä.
10.4 Jakeluverkonhaltijalla on lisäksi oikeus muuttaa sopimusehtoja, jos muutokseen on erityistä syytä olosuhteiden olennaisen muuttumisen johdosta tai vanhentuneiden sopimusjärjestelyjen uudistamisen takia.
10.5 Jakeluverkonhaltijalla on oikeus sellaisiin vähäisiin sopimusehtojen muutoksiin, jotka eivät vaikuta sopimussuhteen keskeiseen sisältöön.
10.6 Jakeluverkonhaltijan on lähetettävä liittyjälle ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä. Ilmoitus lähetetään liittyjän jakeluverkonhaltijalle ilmoittamaan osoitteeseen, sähköiseen asiointikanavaan tai liittymän osoitteeseen. Ilmoitus voi sisältyä esimerkiksi liittyjälle tulevaan verkkopalvelu- tai sähköntoimituslaskuun. Jos ilmoitus lähetetään sähköiseen asiointikanavaan, liittyjän tulee saada tieto ilmoituksen olemassaolosta sekä ilmoituksen keskeisestä sisällöstä liittyjän ilmoittamalla tavalla esimerkiksi sähköpostitse tai tekstiviestillä. Tässä kohdassa mainitut ilmoitukset on kuluttajan pyynnöstä lähetettävä veloituksetta kuluttajalle paperisena.
10.7 Jos muutoksen perusteena on lainsäädännön muuttuminen tai viranomaisen päätös, on jakeluverkonhaltijalla oikeus toteuttaa muutos siitä päivästä lukien, kun muutos tai päätös tuli

voimaan. Muutos voidaan toteuttaa myöhemminkin jakeluverkonhaltijan määräämänä ajankohtana, jollei kyseessä ole muutos liittyjän eduksi. Jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava näillä perusteilla tehtävistä muutoksista mahdollisimman pian.

**11. Sopimuksen päättyminen**

11.1 Liittyjän irtisanomisoikeus

11.1.1 Liittyjä voi irtisanoa sopimuksen päättymään silloin, kun kyseistä sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikkaa koskevat sähkönmyyntisopimukset ja sähkön verkkopalvelusta tehdyt erilliset sopimukset eivät ole voimassa. Kuluttaja voi irtisanoa myös määräaikaisen liittymissopimuksen milloin tahansa sen voimassaoloaikana. Jakeluverkonhaltija tarkistaa verkkopalvelua koskevan sopimuksen (sähköverkko- tai sähköntoimitussopimus) voimassaolon liittymissopimusta irtisanottaessa. Irtisanomisaika on kuukausi. Tämän kohdan määräyksistä ei voida sopia toisin liittyjän vahingoksi.

11.1.2 Jakeluverkonhaltija voi irtisanomisesta huolimatta edelleen pitää voimassa johtojen ja sähkölaitteistojen sijoittamista varten saamansa oikeudet siten kuin siitä on aiemmin sovittu tai määrätty. Kohdassa 6.3 mainituista oikeuksista jakeluverkonhaltija suorittaa tällöin kohtuullisen korvauksen, mikäli sitä ei ole aiemmin suoritettu.

11.2 Jakeluverkonhaltijan purkuoikeus

11.2.1 Jakeluverkonhaltija voi purkaa liittymissopimuksen välittömästi, jos:

1) liittyjä on olennaisesti rikkonut liittymissopimukseen perustuvia velvoitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu jakeluverkonhaltijan kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa; tai
2) liittyjä asetetaan konkurssiin eikä konkurssipesä sitoudu vähintään ylläpitosopimukseen.

11.2.2 Verkonhaltijalla on kohdassa 11.2.1 mainitun lisäksi oikeus purkaa liittymissopimus, mikäli liittymän rakentamiseen ja käyttöönottoon liittyvät yksilöllisesti sovitut edellytykset eivät täyty eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa ajassa. Sopimuksen purkautuessa tämän kohdan mukaisesti liittymismaksua ei palauteta. Liittyjän ollessa kuluttaja, verkonhaltijalla ei kuitenkaan ole tässä kohdassa mainittua purkuoikeutta.

11.3 Liittyjään ei saa kohdistua lainsäädännön tai viranomaisten asettamia kansainvälisiä pakotteita. Mikäli sopimuksen voimassaolon aikana ilmenee, että liittyjään kohdistuu lainsäädännön tai viranomaisten asettamia kansainvälisiä pakotteita, verkonhaltijalla on harkintansa mukaan ja ilman korvausvelvollisuutta oikeus välittömästi purkaa liittymissopimus. Verkonhaltijalla on lisäksi oikeus vaatia liittyjää korvaamaan sopimuksen purkamisesta verkonhaltijalle aiheutuvat vahingot.

11.4 Jakeluverkonhaltija palauttaa liittyjälle palautuskelpoisen liittymismaksun.

11.4.1 Jakeluverkonhaltijalla on oikeus kuitata kuittausta koskevien yleisten säännösten mukaisesti palautettavalla liittymismaksulla liittyjältä olevat erääntyneet saatavansa sekä vähentää palautettavan liittymismaksun määrästä liittymisjohdon ja muiden liittyjien kannalta tarpeettomien sähkölaitteistojen purkamisesta, ja liittyjän verkosta erottamisesta aiheutuneet tai aiheutuvat kustannukset.

11.5 Jakeluverkonhaltijalla on oikeus kuittausta koskevien yleisten säännösten mukaisesti mahdollisella palautettavalla vakuudella tai muilla liittyjän saatavilla jakeluverkonhaltijalta kuitata liittyjältä olevat erääntyneet saatavansa. Näin ollen jakeluverkonhaltija voi vähentää muun muassa liittymisjohdon ja muiden sähkönkäytölle tarpeellisten sähkölaitteistojen purkamisesta ja liittyjän verkosta erottamisesta aiheutuneet tai aiheutuvat kustannukset mahdollisesti palautettavan vakuuden määrästä tai muista liittyjän saatavista.

**12. Riitojen ratkaiseminen**

12.1 Kuluttajalla on oikeus saattaa tämän liittymissopimuksen tulkinnasta aiheutuneet erimielisyydet kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi (www.kuluttajariita.fi). Ennen ratkaisupyynnön tekemistä kuluttajariitalautakunnalle, kuluttajan tulee olla yhteydessä kuluttajaneuvontaan (www.kuluttajaneuvonta.fi).

12.2 Liittyjällä, joka ei ole kuluttaja, on oikeus saattaa tämän liittymissopimuksen tulkinnasta aiheutuneet erimielisyydet energiamarkkinariitalautakunnan käsiteltäväksi.

12.3 Liittymissopimuksesta johtuvat erimielisyydet käsitellään liittymän sijaintipaikan käräjäoikeudessa ensiasteena, jollei toisin ole sovittu. Kuluttajalla on kuitenkin aina oikeus nostaa kanne Suomessa olevan kotipaikkansa käräjäoikeudessa.